

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady o makroprudenciálnom dohlade nad finančným systémom na úrovni Spoločenstva a o zriadení Európskeho výboru pre systémové riziká“

KOM(2009) 499 v konečnom znení – 2009/0140 (COD)

„Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov“

KOM(2009) 502 v konečnom znení – 2009/0143 (COD)

„Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán pre cenné papiere a trhy“

KOM(2009) 503 v konečnom znení – 2009/0144 (COD)

„Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán pre bankovníctvo“

KOM(2009) 501 v konečnom znení – 2009/0142 (COD)

(2010/C 339/08)

Spravodajca: **pán Lars NYBERG**

Rada Európskej únie sa 6. októbra 2009 rozhodla podľa článku 95 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady o makroprudenciálnom dohlade nad finančným systémom na úrovni Spoločenstva a o zriadení Európskeho výboru pre systémové riziká“

KOM(2009) 499 v konečnom znení – 2009/0140 (COD)

„Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán pre bankovníctvo“

KOM(2009) 501 v konečnom znení – 2009/0142 (COD)

„Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov“

KOM(2009) 502 v konečnom znení – 2009/0143 (COD)

„Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán pre cenné papiere a trhy“

KOM(2009) 503 v konečnom znení – 2009/0144 (COD).

Odborná sekcia pre hospodársku a menovú úniu, hospodársku a sociálnu súdržnosť poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci prijala svoje stanovisko 8. januára 2010.

Európsky hospodársky a sociálny výbor na svojom 459. plenárnom zasadnutí 20. a 21. januára 2010 (schôdza z 21. januára 2010) prijal 169 hlasmi za, pričom 2 členovia hlasovali proti a 15 sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Závbery a odporúčania

1.1 Európska komisia predstavila 23. septembra návrh nariadenia o Európskom výbore pre systémové riziká (ESRB)

a návrhy troch nariadení, ktorými sa zriaďuje Európsky orgán pre bankovníctvo, Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov a Európsky orgán pre cenné papiere a trhy. Všetky štyri návrhy do značnej miery nadväzujú na správu, ktorú začiatkom roka 2009 vypracovala de Larosièrova skupina.

1.2 EHSV v stanovisku ku správe de Larosièrovej skupiny hovorí o príčinách finančnej a hospodárskej krízy, regulácii finančného trhu a mechanizmoch dohľadu. Okrem všeobecného odkazu na toto stanovisko by sme chceli zopakovať jednu z jeho myšlienok: „Aj z pohľadu EHSV má dohľad zásadný význam, aby sa takáto finančná kríza nezopakovala. Dohľad však predpokladá, že budú existovať pravidlá. Za rovnako dôležité je preto potrebné považovať návrhy na zmenené, prísnejšie pravidlá ...“⁽¹⁾.

Skupiny zainteresovaných strán

1.3 Výbor sa zasadzoval za širšie zastúpenie v radách týchto troch nových orgánov, Komisia však namiesto toho navrhuje osobitné skupiny zainteresovaných strán.

1.3.1 ESRB „podľa potreby požiada o poradenstvo príslušné zainteresované strany zo súkromného sektora“. Návrh uvádza ako príklad zástupcov finančného sektora, spotrebiteľské zväzy a určité skupiny ustanovené Komisiou. Treba uviesť, že zástupcovia finančného sektora by mali pochádzať tak z radov zamestnávateľov, ako aj z radov zástupcov odborov. Navyše keďže sa systémové riziká netýkajú iba finančných trhov ale celého hospodárstva, mali by byť konzultovaní aj zamestnávatelia a odbory na európskej úrovni.

1.3.1.1 Nehovorí sa o podobe týchto konzultácií, ani ako často by sa mali konať. Je to však potrebné stanoviť, pretože v príslušnom článku sa uvádza, že tieto konzultácie sa budú konať a termín „podľa potreby“ je príliš vágny.

1.3.2 Skupiny zainteresovaných strán pre tieto tri orgány by podľa Komisie mali tvoriť zamestnávatelia a zamestnanci z príslušnej časti finančného trhu, ako aj spotrebiteľia a užívatelia služieb príslušného odvetvia. Navrhovaných 30 zástupcov by malo byť rovnomerne rozdelených medzi všetky druhy zástupcov.

1.3.2.1 Skupiny sa zídu prinajmenšom dvakrát ročne, môžu predkladať stanoviská a oznámenia a budú mať administratívnu podporu. Stanoviská a oznámenia a by sa mali zverejňovať. Hrozí však, že ich práca bude sústredená iba na dve schôdze. Musia mať možnosť neustále monitorovať prácu príslušného orgánu.

Makroprudenciálny dohľad

1.4 V návrhu o ESRB chýba definícia systémových rizík. Tento pojem treba prediskutovať verejne, a nie iba za zavretými dverami v rámci nového ESRB.

1.4.1 EHSV zastáva názor, že ESRB musí mať jasný mandát konať v prípade ohrozenia finančnej stability a že na zaručenie tohto mandátu v znení nariadenia je potrebné prehodnotiť niektoré jeho časti.

— Jednotlivé verzie by sa mali zjednotiť a používať pojem „dohľad“.

(1) Pozri bod 1.4 stanoviska EHSV na tému „Správa de Larosièrovej skupiny“, Ú. v. C 318 z 23. decembra 2009, s. 57.

— Varovania a odporúčania ESRB by sa mali Rade predkladať výhradne podľa ustanovení článku 16 ods. 3, a nie zasielať prostredníctvom Rady ako sa uvádza v odôvodnení 9, pretože by to mohlo obmedziť nezávislosť ESRB.

— Použitie výrazu „malo by“ v týchto odporúčaní znamená, že sú viac menej záväzné. Záväznosť určitého postupu musí závisieť od toho, kto má právomoc určovať pravidlá: členské štáty alebo EÚ.

— ESRB má podľa článku 3 „prispievať k bezproblémovému fungovaniu vnútorného trhu“. Právomoc ESRB sa vzťahuje na riziká na finančnom trhu, avšak tu sa zdá, že dostal oveľa širšiu úlohu.

1.4.2 Medzi členov generálnej rady ESRB bude patriť 29 členov generálnej rady ECB. EHSV presadzuje toto prepojenie medzi ECB a ESRB.

1.4.2.1 Článok 11 týkajúci sa riadiaceho výboru neuvádza žiadne pravidlá týkajúce sa hlasovacích práv. EHSV odporúča, aby v riadiacom výbore pôsobilo 5 členov generálnej rady ECB, čo by mohlo umožniť lepšie geografické rozdelenie medzi malými a veľkými krajinami a medzi krajinami v rámci eurozóny a mimo nej. Navyše vzhľadom na to, že ako sa zdá, všetci členovia riadiaceho výboru by mali mať hlasovacie práva, mal by v ňom byť zastúpený značný počet zástupcov centrálnej banky.

1.4.3 Parlament sa spomína iba v súvislosti so správami, ktoré má ESRB jemu a Rade predkladať minimálne raz ročne. Podľa článku 20 Rada preskúma nariadenie o ESRB tri roky po nadobudnutí jeho účinnosti. Do tohto postupu by mal byť samozrejme zapojený aj Parlament.

Mikroprudenciálny dohľad

1.5 Ciele troch nových orgánov dohľadu (článok 1 ods. 4) sú takmer identické vo všetkých troch nariadeniach: fungovanie vnútorného trhu, stabilita finančného systému a posilnená medzinárodná koordinácia dohľadu. Rozdiel je v tom, koho majú ochraňovať: orgán pre cenné papiere a trhy chráni investorov, orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov chráni poistencov a ostatných príjemcov a orgán pre bankovníctvo zasa vkladateľov a investorov.

1.5.1 Hlavná činnosť troch orgánov dohľadu sa bude týkať existujúcich pravidiel a optimalizácie postupov národných orgánov, hlavne prostredníctvom usmernení a odporúčaní. Orgány budú tiež poverené vypracovaním nových technických noriem.

1.5.1.1 Ich návrhy na nové technické normy by podľa článku 7 ods. 2 nemohli mať podobu smernice, ale iba nariadenia a rozhodnutia. Ak sú technické normy definované ako nepolitické, aj nariadenia sú vylúčené. Technické normy by mali byť určené iba národným orgánom dohľadu a finančným inštitúciám, a nie členským štátom, a preto by mali mať podobu rozhodnutia namiesto nariadenia alebo smernice, ktoré sú vyhradené pre politické pravidlá navrhované Komisiou.

1.5.2 Európske orgány vykonávajú dohľad nad národnými orgánmi dohľadu, a nie priamo nad účastníkmi finančného trhu. Výnimkou je situácia, keď sa národný orgán neriadi odporúčaniami (články 9 a 11). Rozhodnutie určené účastníkom finančného trhu potom napokon prijme európsky orgán dohľadu.

1.5.2.1 Návrhy nariadení špecifikujú aj núdzové situácie (článok 10), v ktorých môže európsky orgán prijať takéto rozhodnutie bez zapojenia Komisie. Rozhodnutie o tom, či ide o núdzovú situáciu, by však mala prijímať Rada. EHSV zastáva názor, že dôvody na vyhlásenie núdzovej situácie musia vyplývať z trhu vo všeobecnosti. Riešenie núdzovej situácie v jednej určitej finančnej inštitúcii musí byť úlohou národného orgánu dohľadu.

1.5.2.2 Článok 23 sa týka ochranných opatrení, ktoré majú vlády k dispozícii, ak sa domnievajú, že nové technické normy majú fiškálny efekt. Ochranné opatrenia sa zdajú byť adekvátne, hoci technické normy majú len veľmi zriedka fiškálny efekt. Keďže sa týkajú výhradne článkov 10 a 11, tento článok by mal byť presunutý hneď za článok 11.

1.5.3 EHSV navrhuje, aby národný orgán dal svoj súhlas pred zavedením nových finančných nástrojov, ako je to v prípade Španielska. Keďže tento postup nie je zavedený v iných členských štátoch, prvým krokom by malo byť preskúmanie nástrojov používaných v iných krajinách než je Španielsko. Komisia by preto mala zmeniť a doplniť nariadenie o Európskom orgáne pre cenové papiere a trhy nariadením, ktoré ho poverí touto úlohou.

1.5.4 Pole pôsobnosti orgánu pre bankovníctvo by podľa názoru EHSV malo byť čo najširšie. Všeobecným cieľom by mali byť rovnaké podmienky pre všetky finančné inštitúcie. Definícia použitá v tomto nariadení sa odvoláva na staršie smernice. EHSV by privítal novú diskusiu o definíciách v týchto smerniciach s cieľom získať skúsenosti zo súčasnej finančnej krízy a tieto definície čo najviac rozšíriť.

1.5.5 Podľa článku 20 ods. 3 môžu orgány dohľadu používať dôverné informácie, ktoré dostanú od finančných inštitúcií iba na účely plnenia povinností, ktoré im boli pridelené nariadením. Tento výrok by bolo potrebné doplniť pravidlom o ochrane dôverných informácií.

1.5.6 Navrhuje sa, aby predstavenstvo týchto európskych orgánov malo štyroch členov z národných orgánov dohľadu. Zdá sa však prirodzenejšie pridržať sa návrhu na ESRB a mať päť členov.

1.5.6.1 Iba vedúci predstavitelia národných orgánov budú mať volebné práva v dozornej rade. Rada, ktorá dohliada sama na seba, je určitým rizikom. Narastá potom význam ďalších aspektov.

Je nevyhnutné, aby predseda bol nezávislý a mal volebné právo. Rovnako dôležitá je otvorenosť voči skupine zainteresovaných strán a jej vplyv. Okrem toho je nutné pôsobiť transparentne a zverejňovať rozhodnutia orgánov dohľadu.

1.5.7 Ak európske orgány dohľadu začnú svoju činnosť v roku 2011, potrvá viac ako dva roky, kým budú plne funkčné. Je nevyhnutné zrýchliť túto expanziu, aby sa mohli urýchlene riešiť všetky problémy, ktoré sa odhalili počas krízy.

2. Súvislosti

2.1 Európska komisia predstavila 23. septembra balík legislatívnych opatrení v oblasti finančného trhu, ktorý tvorí návrh nariadenia o Európskom výbore pre systémové riziká (ESRB) spolu s osobitným rozhodnutím, ktoré udeľuje ECB špecifické úlohy v súvislosti s ESRB, a tri návrhy nariadení, ktorými sa zriaďuje Európsky orgán pre bankovníctvo, Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov a Európsky orgán pre cenové papiere a trh. Neskôr 28. októbra bola predstavená smernica obsahujúca zmeny a doplnenia existujúcich smerníc, ktoré si vyžaduje zriadenie nových orgánov. Touto témou sa bude zaoberať osobitné stanovisko.

2.2 Všetky tieto návrhy do značnej miery nadväzujú na správu, ktorú začiatkom roka 2009 vypracovala de Larosièrova skupina. EHSV preskúmalo túto správu v rámci stanoviska z vlastnej iniciatívy, ktoré bolo prijaté na plenárnom zasadnutí v septembri 2009. Uvedené stanovisko sa zaoberá príčinami finančnej a hospodárskej krízy, nutnosťou novej alebo zlepšenej regulácie finančného trhu a nových a zlepšených mechanizmoch dohľadu. Pre všetky tieto témy teda odkazujeme na toto stanovisko, okrem konkrétnych aktuálnych návrhov právnych predpisov.

2.3 Popri všeobecnom odkaze na toto stanovisko by sme chceli zopakovať jednu z jeho myšlienok: „Aj z pohľadu EHSV má dohľad zásadný význam, aby sa takáto finančná kríza nezopakovala. Dohľad však predpokladá, že budú existovať pravidlá. Za rovnako dôležité je preto potrebné považovať návrhy na zmenené, prísnejšie pravidlá uvedené v prvej časti správy.“ Návrhy na zmenu platných pravidiel mikroprudenciálneho dohľadu majú svoje obmedzenia, a preto je dôležité trvať na ich pozmenení a posilnení.

2.4 Aj Komisia navrhla niektoré právne predpisy týkajúce sa pravidiel na finančných trhoch. EHSV zatiaľ prerokoval stanovisko o ratingových agentúrach⁽²⁾, manažéroch alternatívnych investičných fondov a kapitálových požiadavkách. Ďalším návrhom pre nový právny predpis, s ktorým zatiaľ neprišla Komisia, ale EHSV, je zaviesť systém, ktorý už funguje v Španielsku, kde národný orgán skúma všetky nové nástroje finančného trhu pred ich zavedením.

(2) Pozri stanovisko EHSV na tému Ratingové agentúry, Ú. v. EÚ C 277, 17.11.2009, s. 117 – 124

3. Všeobecné pripomienky

3.1 Je nevyhnutné oddeliť makro- a mikroúroveň dohľadu nad finančným trhom. Zároveň je rovnako nutné zaručiť úzku spoluprácu medzi navrhovanými orgánmi. Všeobecné problémy zistené v rámci dohľadu na mikroúrovni sú dôležité pre finančný trh ako celok a v prípade problémov odhalených v rámci dohľadu makroúrovni sa riešenie často dá nájsť na mikroúrovni. Na túto vzájomnú závislosť sa v nariadeniach odkazuje niekoľkokrát.

3.2 Hlavná činnosť troch orgánov sa bude týkať existujúcich pravidiel a optimalizácie postupov národných orgánov, najmä prostredníctvom usmernení a odporúčaní, avšak tieto orgány budú tiež poverené vypracovaním nových technických noriem pre formálne návrhy, ktoré predkladá Komisia.

3.3 Výbor sa vo svojom stanovisku ku správe de Larosièrovej skupiny vyjadril za širšie zastúpenie v radoch troch nových orgánov. Komisia to nezohľadnila ani v nariadeniach o týchto orgánoch, a ani v nariadení o ESRB. Namiesto toho navrhla zriadiť v oboch prípadoch osobitnú skupinu zainteresovaných strán.

3.3.1 ESRB „podľa potreby požiada o poradenstvo príslušné zainteresované strany zo súkromného sektora“. V úvodnej časti návrhu nariadenia sa uvádzajú príklady zainteresovaných strán: zástupcovia finančného sektora, spotrebiteľské zväzy a určité skupiny ustanovené Komisiou. Tento popis nie je dostatočne informatívny. Treba uviesť, že zástupcovia finančného sektora by mali pochádzať tak z radov zamestnávateľov, ako aj z radov zástupcov odborov.

3.3.1.1 Systémové riziká sa navyše netýkajú iba finančného trhu ale celého hospodárstva, a preto je nevyhnutné širšie zastúpenie. Z tohto dôvodu by mali byť konzultovaní aj zamestnávateľia a odbory na úrovni EÚ.

3.3.1.2 Nehovorí sa ani o podobe týchto konzultácií, ani ako často by sa mali konať. Je však potrebné ich stanoviť, pretože v príslušnom článku sa uvádza, že tieto konzultácie sa „budú“ konať. Termín „podľa potreby“ je takisto príliš vágny. Znenie nariadenia by malo obsahovať presnejšie vymedzenie prípadov, v ktorých sú tieto konzultácie povinné.

3.3.2 Pokiaľ ide o zloženie skupín zainteresovaných strán v troch európskych orgánoch, zdá sa, že Komisia má v podstate rovnaký názor ako EHSV: mali by v nich byť zastúpení zamestnávateľia a zamestnanci z príslušnej časti finančného trhu, ako aj spotrebiteľia a užívatelia služieb tohto odvetvia.

3.3.2.1 Problémy sa s najväčšou pravdepodobnosťou objavia pri výbere krajín, z ktorých by zástupcovia mali pochádzať. Predpokladáme, že zámerom návrhu na 30 zástupcov nie je vybrať zástupcov z finančných inštitúcií všetkých členských štátov. V skupine by mali byť rovnomerne zastúpené všetky typy zástupcov, ako ich uvádzajú úvodné časti nariadení.

3.3.2.2 Všetky skupiny sa stretnú najmenej dvakrát ročne. Môžu predkladať stanoviská a oznámenia a budú mať administratívnu podporu. Stanoviská a oznámenia by sa mali zverejňovať. Všetky uvedené návrhy sa zdajú byť primerané, avšak hrozí, že práca skupín bude sústredená iba tieto na dve schôdze. Mali by mať možnosť neustále monitorovať prácu príslušného orgánu, čo je nevyhnutné pre účinné fungovanie orgánov dohľadu, ktoré dohliadajú samé na seba.

4. Konkrétne pripomienky

Európsky výbor pre systémové riziká

4.1 Pokiaľ ide o makroprudenciálny dohľad, jednoznačne chýba diskusia o tom, čo by mohlo byť systémovým rizikom. Zavedenie niektorých nových nástrojov by sa mohlo považovať za systémové riziko pre súčasnú krízu. Systémovým rizikom by sa dali nazvať aj metódy používané ratingovými agentúrami na výpočet rizika a hodnôt. Môžeme za systémové riziká považovať pravidlá uplatňované manažérmi finančných inštitúcií, ktoré vedú k prijímaniu príliš vysokého rizika? Existuje niekoľko príkladov. Konceptiu systémových rizík treba prediskutovať verejne, a nie iba za zavretými dverami v rámci nového ESRB.

4.2 EHSV zastáva názor, že ESRB musí mať jednoznačný mandát konať v prípade ohrozenia finančnej stability a že na zaručenie tohto mandátu v znení nariadenia je potrebné prehodnotiť niektoré jeho časti.

4.2.1 V preambule návrhu nariadenia sa uvádza, že úlohou ESRB je finančný dohľad („*supervision*“ odôvodnenie 1), pričom pojem „dohľad“ sa používa aj v diskusii o hľadanií riešení súčasnej finančnej krízy. V preambule sa ďalej uvádza, že Spoločenstvo potrebuje orgán pre makroprudenciálny dohľad („*oversight*“, odôvodnenie 7). Použitie tohto pojmu však obmedzuje skutočné právomoci takéhoto orgánu, dohľad („*oversight*“) je prvým krokom, po ktorom by mala nasledovať kontrola („*supervision*“) spojená s reálnou právomocou zakročiť. Nejde o synonymá – v niektorých jazykových verziách sa používa iba jedno slovo zodpovedajúce anglickému „*supervision*“, čiže dohľad, kontrola. Jednotlivé verzie by sa mali zjednotiť a používať pojem dohľad („*supervision*“).

4.2.2 Jasne sa uvádza, že ESRB musí byť nezávislým orgánom. Avšak podľa nariadenia by sa jeho varovania a odporúčania mali v záujme zvýšenia ich váhy zasielať prostredníctvom Rady alebo troch orgánov dohľadu (odôvodnenie 9), čo do určitej miery sponybuje nezávislosť ESRB. Podľa názoru EHSV je správny popis uvedený v článku 16 ods. 3, podľa ktorého sa varovania a odporúčania zasielajú Rade.

4.2.3 Adresáti odporúčaní by na ich základe „mali“ konať, ak neexistuje dôvod, prečo by nemohli. Použitie slova „mali“ naznačuje, že tieto odporúčania sú viac-menej povinné, ale to, či je na ich základe povinné podniknúť nejaké kroky, musí závisieť od toho, kto má právomoc určovať pravidlá: členské štáty alebo EÚ. Znenie tohto odseku sa preto musí sformulovať presnejšie.

4.2.4 Nariadenie zachádza v článku 3 možno trochu pridaleko. ESRB má „prispievať k bezproblémovému fungovaniu vnútorného trhu“. Právomoc ESRB sa týka rizík na finančnom trhu, avšak tu sa zdá, že dostal oveľa širšiu úlohu. Bežnými právnymi predpismi pre finančný trh sa zaoberá Komisia. Aj túto časť treba preformulovať a obmedziť právomoc ESRB na systémové riziká, aby sa predišlo diskusiám o právomociach v budúcnosti.

4.3 ESRB bude tvoriť generálna rada, riadiaci výbor a sekretariát. Jeho prepojenie s Európskym systémom centrálnych bánk (ESCB) je úplne zreteľné, keďže medzi členov generálnej rady ESRB bude patriť 29 členov generálnej rady ECB. EHSV sa zasaďovalo za prepojenie medzi ESCB a ESRB vo svojom stanovisku ku správe de Larosièreovej skupiny. Predseda a podpredseda generálnej rady sa bude voliť spomedzi týchto 29 členov na 5 ročné obdobie. Okrem týchto 29 členov bude mať volebné právo aj člen Európskej komisie a traja predsedovia nových orgánov dohľadu. Na zasadnutiach generálnej rady sa môžu zúčastniť aj 27 zástupcovia národných orgánov dohľadu, avšak bez volebného práva, a to isté platí aj pre predsedu Hospodárskeho a finančného výboru.

4.3.1 Článok 11 týkajúci sa riadiaceho výboru neuvádza žiadne pravidlá v súvislosti s hlasovacími právami. Podľa návrhu Komisie sa riadiaci výbor skladá z predsedu a podpredsedu generálnej rady spolu s ďalšími 5 členmi generálnej rady ECB, troch predsedov nových orgánov dohľadu, zástupcu Komisie a predsedu Hospodárskeho a finančného výboru.

4.3.1.1 Prvé správy z rokovaní Rady o týchto návrhoch sa týkajú počtu členov riadiaceho výboru z generálnej rady ECB. Mali by byť traja alebo piati? EHSV odporúča päť členov, rovnako ako ECB vo svojom stanovisku, pretože by to mohlo umožniť lepšie geografické rozdelenie medzi malými a veľkými krajinami a medzi krajinami v rámci eurozóny a mimo nej. Navyše vzhľadom na to, že, ako sa zdá, všetci členovia riadiaceho výboru by mali mať hlasovacie práva, mal by v ňom byť zastúpený značný počet zástupcov centrálnej banky. Zloženie riadiaceho výboru by malo adekvátne odrážať zloženie generálnej rady ESRB, ktorej členmi je 29 zástupcov centrálnej banky.

4.3.2 V článku 4 ods. 1, ktorý vymenúva všetky orgány ESRB, by mal byť uvedený aj poradný výbor pre technické otázky.

4.4 Otázke zverejňovania varovaní a odporúčaní sa venuje osobitný článok. EHSV si je vedomý všetkých aspektov, ktoré treba zohľadniť pred takýmto zverejnením, avšak nerozumie, prečo je toto jediné rozhodnutie, na ktoré rada potrebuje dvojtretinovú väčšinu. Ak sú členovia generálnej rady dostatočne kompetentní na to, aby rozhodovali o systematických rizikách a formulovali varovania a odporúčania, mali by byť aj dostatočne kompetentní rozhodnúť, či sa rozhodnutia majú zverejniť, alebo nie.

4.5 Zapojenie Európskeho parlamentu sa dá nazvať chabým. O všetkých štyroch návrhoch Komisie má rozhodnúť Rada a Európsky parlament. Okrem tejto skutočnosti sa Parlament sa spomína iba v súvislosti so správami, ktoré má ESRB jemu a Rade predkladať minimálne raz ročne. Podľa článku 20 Rada preskúma nariadenie o ESRB tri roky po nadobudnutí jeho účinnosti. Parlament sa nespomína, hoci v tomto legislatívnom procese má rovnakú právomoc ako Rada. EHSV sa domnieva, že nariadenie by v týchto otázkach malo Európskemu parlamentu prisúdiť väčšiu úlohu.

5. Konkrétne pripomienky

Mikroprudenciálny dohľad

5.1 Podľa bodu 6.6 dôvodovej správy, ktorá je súčasťou jednotlivých návrhov, jediný rozdiel medzi nariadeniami spočíva v ich cieľoch, rozsahu pôsobnosti a vymedzení pojmov.

5.1.1 Vo všetkých troch nariadeniach sú ciele (článok 1 ods. 4) takmer identické: fungovanie vnútorného trhu, stabilita finančného systému a posilnená medzinárodná koordinácia dohľadu. Jediný viditeľný rozdiel je iba v tom, koho majú ochraňovať: orgán pre cenné papiere a trhy chráni investorov, orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov chráni poistencov a ostatných príjemcov a orgán pre bankovníctvo zasa vkladateľov a investorov.

5.1.2 EHSV považuje formuláciu daného článku za jasnú, pokiaľ ide o rozdiely medzi týmito orgánmi dohľadu a zákonodarnými právomocami inštitúcií EÚ. Ak sme predpisy správne pochopili, skutočné právomoci orgánov sú obmedzené na dohľad nad existujúcimi pravidlami. Čo sa týka zmien v právnych predpisoch, ich úloha je obmedzená na poskytovanie stanovísk Komisií, Rade a Európskemu parlamentu.

5.1.2.1 Návrhy orgánov dohľadu na nové technické normy by podľa článku 7 ods. 2 nemohli mať podobu smernice, ale iba nariadenia a rozhodnutia. Ak majú mať technické normy nepolitický charakter, je vhodné vylúčiť aj podobu nariadenia. Technické normy by mali byť určené iba národným orgánom dohľadu a finančným inštitúciám, a nie členským štátom, a preto by mali mať podobu rozhodnutia namiesto nariadenia alebo smernice, ktoré sú vyhradené pre politické pravidlá navrhované Komisiou. V tomto článku sa takisto uvádza, že Komisia prijíma návrhy technických noriem, čo sa nemôže týkať nariadení a smerníc, pretože tie musí prijať Rada a Európsky parlament.

5.1.3 Články, v ktorých sú podrobne popísané úlohy orgánov, sa zdajú byť primerané. Európske orgány vykonávajú dohľad nad národnými orgánmi dohľadu, a nie priamo nad subjektmi finančného trhu. Výnimkou je situácia, keď sa národný orgán neradi odporúčaniami (články 9 a 11). Rozhodnutie určené účastníkom finančného trhu potom napokon prijme európsky orgán dohľadu.

5.1.3.1 EHSV víta zhodu dosiahnutú v tom, že právomoc stanoví, či ide o núdzovú situáciu, by mala byť zverená Rade, ktorá by toto rozhodnutie prijala po konzultácii s Komisiou, ESRB a v prípade potreby s európskymi orgánmi dohľadu.

5.1.3.2 V návrhu na zriadenie Európskeho výboru pre bankovníctvo chýba jasná definícia núdzovej situácie, ako aj kritériá jej vyhlásenia. Znenie nariadenia by malo byť jasnejšie čo sa týka dôvodov na vyhlásenie núdzovej situácie. EHSV sa domnieva, že dôvody musia vyplývať z trhu vo všeobecnosti. Riešenie núdzovej situácie v jednej určitej finančnej inštitúcii musí byť úlohou národného orgánu dohľadu.

5.1.3.3 Článok 23 sa týka ochranných opatrení, ktoré má vláda k dispozícii, ak sa domnieva, že nové technické normy majú fiškálny efekt. Ochranné opatrenia sa zdajú byť adekvátne, hoci technické normy majú len veľmi zriedka fiškálny efekt. Okrem toho, keďže sa týkajú výhradne článkov 10 a 11, tento článok by mal byť presunutý hneď za článok 11.

5.1.4 Finančné inštitúcie a účastníci finančného trhu by mali mať v prípade nesúhlasu s národným orgánom dohľadu možnosť odvolať sa na Európsky orgán pre bankovníctvo.

5.1.5 Osobitnou úlohou Európskeho orgánu pre cenné papiere a trhy bude dohľad na ratingovými agentúrami, ktorého súčasťou je právomoc odňať agentúram registráciu a vykonávať vyšetrovania alebo kontroly na mieste. Tieto opatrenia nie sú konkretizované v súčasnom nariadení, avšak budú zahrnuté do nadchádzajúceho nariadenia, ktoré zmení a doplní súčasné. Zdá sa byť vhodné zveriť túto právomoc dohľadu orgánu pre cenné papiere a trhy. Bude to jedna z jeho najdôležitejších úloh.

5.1.5.1 Jedným zo záverov stanoviska EHSV ku správe de Larosièrovej skupiny je, že by sa mali zriadiť orgány na národnej úrovni, podobne ako v Španielsku, ktorých úlohou by bolo dať súhlas pred zavedením nových finančných nástrojov. Vďaka vytvoreniu týchto troch orgánov dohľadu by bolo možné tento návrh zrealizovať. Keďže tento postup nie je okrem Španielska zavedený v iných členských štátoch, prvým krokom by malo byť preskúmanie nástrojov používaných v týchto krajinách. Komisia by preto mala zmeniť a doplniť nariadenie o Európskom orgáne pre cenné papiere a trhy nariadením, ktoré ho poverí touto úlohou.

5.1.6 Najdôležitejšia otázka v súvislosti s vymedzením pojmov v nariadení o Európskom orgáne pre bankovníctvo je, na akú veľkú časť finančného trhu má dohliadať. Skúsenosti zo súčasnej finančnej krízy ukazujú, že by mala byť vymedzená čo najširšie. Ak sa niektoré finančné inštitúcie ocitnú mimo dohľadu európskeho orgánu, môžu získať výhodu pri zabezpečovaní zisku, keďže ich postupy a dohľad nad nimi bude mimo rozsahu pôsobnosti orgánu dohľadu. Všeobecným cieľom by mali byť rovnaké podmienky pre všetky finančné inštitúcie. Definície v tomto nariadení odkazujú na smernice o úverových inštitúciách, investičných spoločnostiach a finančných konglomerátoch. EHSV by privítal novú diskusiu o definíciách v týchto smerniciach s cieľom získať skúsenosti zo súčasnej finančnej krízy a čo najširšie vymedziť pojmy.

5.1.7 Aj nariadenie o Európskom orgáne pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov sa odvoláva na jestvujúce smernice. EHSV by tu chcel upozorniť, že obzvlášť v oblasti zamestnaneckého dôchodkového zabezpečenia sa v členských štátoch uplatňujú rôzne modely. Preto je v tomto prípade osobitne dôležité objasniť, že rozsah pôsobnosti sa týka iba dohľadu. Možnosť navrhovať nové pravidlá zostáva výlučne v rukách Komisie.

5.1.8 V nariadení o Európskom orgáne pre cenné papiere a trhy sa účastník finančného trhu označuje ako „subjekt“. Predpokladáme, že tento pojem zahŕňa právnické aj fyzické osoby, avšak bolo by to potrebné objasniť v článku 2 ods. 1 nariadenia.

5.1.9 Podľa článku 20 ods. 3 môžu orgány dohľadu používať dôverné informácie, ktoré dostanú od finančných inštitúcií iba na účely plnenia povinností, ktoré im boli pridelené nariadením. Tento výrok by bolo potrebné doplniť pravidlom o ochrane dôverných informácií.

5.2 Všetky tri nové orgány majú rovnakú štruktúru: dozornú radu, predstavenstvo, predsedu, výkonného riaditeľa a odvolaciu radu. Predsedovia orgánov dohľadu by nemali pochádzať z národných orgánov dohľadu. Podľa nariadenia by orgán dohľadu mal zastupovať nezávislý predseda na plný úväzok.

5.2.1 Navrhuje sa, aby predstavenstvo týchto európskych orgánov tvorili štyria členovia z národných orgánov dohľadu. Návrh na štyroch členov však nie je nijako zdôvodnený, a preto sa zdá byť prirodzené pridržať sa návrhu na ESRB na päť členov.

5.2.2 V dozornej rade budú mať hlasovacie právo iba vedúci predstavitelia národných orgánov. Zástupca Komisie a zástupca ESRB nebudú mať hlasovacie právo, čo znamená, že všetku právomoc v orgáne dohľadu dostanú národné orgány, nad ktorými sa má dohľad vykonávať. Za takýchto okolností existuje riziko nečinnosti aj napriek všetkým ustanoveniam nariadenia o tom, ako má dohľad prebiehať, ako majú byť národné orgány dohľadu kritizované, a to aj v prípade, keď rozhodnutia preberie európsky orgán dohľadu a krajnú možnosť rozhodnutia bude mať Komisia. Samozrejme, národné orgány musia v európskom orgáne kolegiálne spolupracovať, ale toto môže byť až príliš kolegiálne.

5.2.3 Riziko, že členovia dozornej rady budú dohliadať sami na seba, nás vedie k zdôrazneniu významu niektorých iných aspektov pre tieto orgány. Je nevyhnutné, aby predseda bol nezávislý a mal volebné právo. Rovnako dôležitá je otvorenosť voči skupine zainteresovaných strán a jej vplyv. Navyše je nutné pôsobiť transparentne a rozhodnutia orgánov dohľadu zverejňovať. Okrem presadzovania tohto všeobecného pravidla si ESHV samozrejme uvedomuje, že existujú určité rozhodnutia, ktoré nemôžu byť zverejnené okamžite, pretože by na finančných trhoch mohli spôsobiť chaos.

5.3 Návrh predpokladá zdvojnásobenie počtu zamestnancov na začiatok pôsobenia týchto orgánov dohľadu v porovnaní so súčasnými tromi výbormi. Očakáva sa, že keď ich činnosť dosiahne plnú kapacitu, budú mať približne štvornásobok zamestnancov súčasných výborov. Keďže ich činnosť bude mať značne odlišný rozsah a povahu, EHSV to považuje za primeraný počet zamestnancov.

5.3.1 Máme isté pochybnosti v súvislosti s časovým obdobím navrhnutým na dosiahnutie plnej funkčnosti orgánov: ak začnú svoju činnosť v roku 2011, potrvá to viac ako dva roky. Bolo by možné zrýchliť túto expanziu, čo je naozaj nevyhnutné na urýchlené riešenie všetkých problémov, ktoré boli odhalené počas krízy.

5.4 EHSV považuje Spoločný výbor európskych orgánov dohľadu, ktorý bude zriadený spolu s tromi orgánmi dohľadu, za ich nevyhnutný doplnok. Zdá sa, že vďaka tomuto výboru ako platforme na spoluprácu orgánov dohľadu nebude aspoň zatiaľ nevyhnutné vytvoriť jeden spoločný orgán pre tieto tri oblasti dohľadu.

5.5 V článku 33 je niekoľko menších chýb. V článku 33 ods. 2 by sa výraz „v jeho neprítomnosti“ mal zmeniť na „v jeho/jej neprítomnosti“. V tom istom článku ods. 5 sa slovo „chairperson“ zrazu nahrádza slovom „chairman“ (pozn. prekl.: týka sa anglického znenia, v slovenskom znení sa v oboch prípadoch používa slovo „predseda“).

V Bruseli 21. januára 2010

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Mario SEPI
